

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 113/23

Luxemburg, 4 juli 2023

Arrest van het Hof in zaak C-252/21 | Meta Platforms e.a. (Algemene gebruiksvoorwaarden van een online sociaal netwerk)

Een nationale mededingingsautoriteit kan in het kader van haar onderzoek naar misbruik van een machtspositie vaststellen dat inbreuk is gemaakt op de algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Aangezien deze mededingingsautoriteit gebonden is aan het beginsel van loyale samenwerking, moet zij wel rekening houden met elk besluit of onderzoek van de krachtens deze verordening bevoegde toezichthoudende autoriteit

Meta Platforms Ireland exploiteert in de Unie het online sociale netwerk Facebook. Door zich bij Facebook te registreren, aanvaarden de gebruikers de algemene voorwaarden van die onderneming en daarmee haar gegevens- en cookiebeleid. Op grond van dat beleid verzamelt Meta Platforms Ireland gegevens over de activiteiten van de gebruikers binnen en buiten het online sociale netwerk en koppelt zij die aan hun Facebookaccounts. De gegevens over de activiteiten buiten het sociale netwerk, ook wel de „off-Facebookgegevens” genoemd, hebben betrekking op bezoeken aan websites en apps van derden en op het gebruik van andere onlinediensten van het Metaconcern (waaronder Instagram en WhatsApp). De aldus verzamelde gegevens maken het met name mogelijk om de Facebookgebruikers gepersonaliseerde reclameboodschappen aan te bieden.

De Duitse federale mededingingsautoriteit heeft in het bijzonder een verbod uitgevaardigd om in de algemene voorwaarden te bepalen dat in Duitsland wonende particulieren alleen gebruik kunnen maken van het sociale netwerk Facebook mits hun off-Facebookgegevens worden verwerkt, en om deze gegevens zonder hun toestemming te verwerken. Zij heeft haar verbod gemotiveerd met het argument dat deze verwerking niet in overeenstemming is met de AVG¹, en dat Meta Platforms Ireland zodoende misbruik maakt van haar machtspositie op de Duitse markt voor online sociale netwerken.

Het Oberlandesgericht Düsseldorf (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Noordrijn-Westfalen, Düsseldorf, Duitsland), waarbij beroep is ingesteld tegen dit verbod, vraagt het Hof of de nationale mededingingsautoriteiten kunnen toetsen of gegevensverwerking in overeenstemming is met de vereisten van de AVG. Daarnaast legt deze Duitse rechterlijke instantie het Hof de vraag voor hoe bepaalde voorschriften van de AVG moeten worden uitgelegd en op de verwerking van gegevens door een exploitant van een online sociaal netwerk moeten worden toegepast.

In zijn arrest van vandaag merkt het Hof op dat **de mededingingsautoriteit van de betrokken lidstaat bij het onderzoek of een onderneming misbruik maakt van haar machtspositie, genoodzaakt kan zijn om ook na te gaan of het gedrag van die onderneming in overeenstemming is met andere normen dan die van het mededingingsrecht, zoals de regels van de AVG**. Een nationale mededingingsautoriteit die vaststelt dat de AVG is

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (PB 2016, L 119, blz. 1).

geschonden, treedt echter niet in de plaats van de toezichhoudende autoriteiten die bij deze verordening zijn ingesteld. **Wanneer de mededingingsautoriteit beoordeelt of de AVG is nageleefd, doet zij dat namelijk uitsluitend om te bepalen of er sprake is van misbruik van een machtspositie** en om overeenkomstig de regels van het mededingingsrecht maatregelen op te leggen om dit misbruik te beëindigen.

Om een coherente toepassing van de AVG te waarborgen, **moeten de nationale mededingingsautoriteiten met elkaar overleggen en loyaal samenwerken met de autoriteiten die op de naleving van deze verordening toezien**. Wanneer volgens de nationale mededingingsautoriteit moet worden onderzocht of het gedrag van een onderneming strookt met de AVG, **moet zij met name nagaan of de bevoegde toezichhoudende autoriteit of het Hof al een beslissing heeft genomen over het betrokken of een soortgelijk gedrag**. Indien dat het geval is, **mag die nationale mededingingsautoriteit daar niet van afwijken**, maar kan zij daar wel haar eigen conclusies aan verbinden voor de toepassing van het mededingingsrecht.

Voorts wijst het Hof erop dat Meta Platforms Ireland ook gegevens lijkt te verwerken die behoren tot bijzondere categorieën gegevens waaruit onder meer ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze overtuigingen of seksuele geaardheid kunnen blijken en waarvan de verwerking in beginsel door de AVG wordt verboden. De nationale rechter zal bijgevolg moeten nagaan of sommige van de verzamelde gegevens daadwerkelijk dergelijke informatie kunnen onthullen, ongeacht of deze informatie betrekking heeft op een gebruiker van dit online sociale netwerk of op een andere natuurlijke persoon.

Met betrekking tot de vraag of de **verwerking van dergelijke „gevoelige” gegevens** bij wijze van uitzondering is toegestaan omdat zij kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt, verduidelijkt het Hof dat **het enkele feit dat een gebruiker websites of apps bezoekt** waaruit dergelijke informatie kan blijken, **geenszins betekent dat hij zijn gegevens kennelijk openbaar maakt** in de zin van de AVG. Dit is evenmin het geval wanneer een gebruiker op dergelijke sites of apps **gegevens invoert** of daarin geïntegreerde **selectieknoppen aanklikt, tenzij hij vooraf uitdrukkelijk zijn keuze kenbaar heeft gemaakt om de hem betreffende gegevens openbaar te maken voor een onbeperkt aantal personen**.

Wat de gegevensverwerking door Meta Platforms Ireland in ruimere zin betreft, die ook betrekking heeft op „niet-gevoelige” gegevens, onderzoekt het Hof vervolgens of deze verwerking valt onder de rechtvaardigingsgronden van de AVG, op grond waarvan gegevensverwerking die zonder toestemming van de betrokkene wordt verricht, rechtmatig kan zijn. In deze context kan de omstreden praktijk volgens het Hof alleen worden gerechtvaardigd met het argument dat die praktijk **noodzakelijk is om uitvoering te geven aan de overeenkomst met de betrokkene, indien de gegevensverwerking objectief onontbeerlijk is, zodat het hoofddoel van de overeenkomst zonder die verwerking niet zou kunnen worden bereikt**. Onder voorbehoud van toetsing door de nationale rechter is het volgens het Hof twijfelachtig of de personalisatie van inhoud of het consistente en probleemloze gebruik van de diensten van het Metaconcern aan deze voorwaarden kan voldoen. Voorts **behartigt Meta Platforms Ireland volgens het Hof met de personalisatie van de reclame waarmee het online sociale netwerk Facebook wordt gefinancierd, geen gerechtvaardigd belang op grond waarvan de betreffende gegevens zonder toestemming van de betrokkene mogen worden verwerkt**.

Ten slotte merkt het Hof op dat het feit dat de exploitant van een online sociaal netwerk als verwerkingsverantwoordelijke een **machtspositie** inneemt op de markt voor online sociale netwerken, **als zodanig niet uitsluit dat de gebruikers daarvan er in de zin van de AVG rechtsgeldig mee kunnen instemmen dat die exploitant hun gegevens verwerkt**. Aangezien een dergelijke machtspositie de keuzevrijheid van deze gebruikers kan aantasten en tot een duidelijke wanverhouding tussen hen en de verwerkingsverantwoordelijke kan leiden, vormt zij evenwel **een belangrijke factor om te bepalen of de toestemming daadwerkelijk rechtsgeldig** en met name vrijwillig **is gegeven**. Het staat aan de exploitant om daar het bewijs van te leveren.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid in het kader

van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

[De volledige tekst en de samenvatting van het arrest](#) is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎(+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via [„Europe by Satellite”](#) ☎(+32) 2 2964106

Volg ons!

